

STADSMISSIONENS SKOLSTIFTELSE
info@stadsmissionensskolstiftelse.se

2023-06-28

1 (21)

Dnr. SI 2023:1528

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Grillska
Gymnasiet Västerås i Västerås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Grillska Gymnasiet Västerås avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Grillska Gymnasiet Västerås i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärare förutsättningar och säkerställa att samverkan regelbundet sker i samtliga ämnen kring bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **28 februari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. SI 2023:1528) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Grillska Gymnasiet Västerås leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans kunskapsresultat. Rektorn säkerställer även att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn följer upp undervisningen och inhämtar en helhetsbild av skolan inklusive såväl trygghet som värdegrundsuppdrag. På skolan bedrivs ett strategiskt jämställdhetsarbete som tar sin utgångspunkt i en analys av skillnader i betyg samt om förutsättningarna på skolan är lika mellan kvinnor och män. Centralt för arbetet är skolans likabehandlingsplan likväl som elevhälsans årshjul. Vidare leder och styr rektorn det pedagogiska arbetet genom organiserade mötesformer där ämneslagsträffar leds av antingen rektorn själv eller av biträdande rektorer. Formerna

för samverkan och kollegialt lärande har till viss del legat nere under pandemin men arbetet har nu åter startat och rektorn möjliggör för kollegial samverkan men det är till viss del upp till lärarna själva att ta samverkansinitiativ. Skolans förhållningssätt är tydligt för alla på skolan och nya lärare får alltid en introduktion och mentor.

Rektorn följer upp kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat samt skaffar sig en bred bild av undervisningen och skolans trygghetsarbete genom elev- och medarbetarenkäter samt regelbundna kursutvärderingar. Resultatet av uppföljningarna leder fram till utvecklingsområden där skolan bland annat har arbetat med återkoppling samt en pedagogisk modell som i sin tur resulterar i förbättringsåtgärder. I intervju med rektorn framgår att rektorn har gjort breda betygsanalyser i relation till program och där har framkommit att betygen på el- och energiprogrammet generellt ligger lågt och skolledningen har identifierat att förbättringsåtgärder krävs. Exempel på förbättringsåtgärder som vidtagits är halvklasser i matematik. I intervju med såväl lärare som elevhälsans representanter samt av det inhämtade materialet inför granskningen framgår att rektorn analyserar betyg i samband med varje avslutad kurs samt i slutet av läsåret. Det framgår även hur elevers kunskapsutveckling löpande följs upp med hjälp av skolans nya skolplattform som implementerats under det gångna läsåret och där elevers kunskapsutveckling följs genom färgkodning. Skolledningens analys resulterar även i förbättringsåtgärder grundade på resultat från elevenkäter där exempelvis elevers låga skattning kring återkoppling har föranlett ett prioriterat utvecklingsområde. Av det inhämtade underlaget framgår att en åtgärd som genomförts är implementeringen av den nya skolplattformen och att lärarna har fått ta del av en föreläsning samt diskuterat återkoppling inom lärarlaget. Lärarna beskriver att skolans utvecklingsområden i stort tar sin utgångspunkt från den övergripande analys som görs av elev- och medarbetarenkäter samt kursutvärderingar.

Vidare framgår av granskningen att skolan har ett långtgående värdegrundsarbete där rektorn säkerställer att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. I intervju framkommer att värdegrundsarbetet integreras i verksamheten och undervisningen bland annat i samarbete med huvudmannen där alla nyanställda lärare får en introduktion som bland annat inkluderar besök i Stockholm med introduktionsdag på Stadsmissionens skolstiftelse där värdegrund och vision introduceras. Skolans värdegrund är det första som möter eleverna vid skolans entré och elevhälsans representanter berättar hur de har studiecirkel där eleverna får diskutera normer. Vidare framgår att eleverna har utökade mentorstider där ett värdegrundsarbete pågår och skolans elever beskriver att skolans värdegrund är väldigt tydlig och att även eleverna introduceras till skolan med en heldag vid skolstiftelsen där skolans värdegrund förmedlas. Rektorn

berättar att eleverna har en "engagemangsutbildning" vid skolstiftelsen där värdegrunden förmedlas. Arbetet är inte bara begränsat till en introduktion utan skolans lärare beskriver värdegrundsarbetet som något regelbundet som hela tiden införlivas i undervisningen med utgångspunkt i ett årshjul.

Av granskningen framgår även att rektorn följer upp undervisningen samt får en helhetsbild av skolans arbete inklusive till exempel trygghet och hur värdegrundsuppdraget implementeras i verksamheten. Uppföljningen görs genom elevenkäter och medarbetarenkäter men även regelbundna kursutvärderingar, såväl kortare i slutet av varje kurs som mer djupgående vilket även observeras vid Skolinspektionens lektionsobservationer. Elevernas synpunkter diskuteras därefter vid medarbetarsamtal med skolans lärare. Såväl lärare, elevhälsa och elever vittnar alla om att rektorn likväl som biträdande rektorer följer upp undervisningen genom regelbundna lektionsobservationer. Vid lektionsobservationer beskriver rektorn att hen fokuserar på enskilda delar i undervisningen och där ett fokus har varit att följa upp att lärarna har enhetliga uppstarter av lektionerna. Rektorn beskriver även hur hen får en helhetsbild av undervisningen genom att månadsvis följa upp studieresultat där kvalitetsanalysen sedan sammanställs till en årsrapport i slutet av läsåret. Vidare följer rektorn upp anpassningar och resursfördelning genom att närvara vid elevhälsomöten. Elevhälsans representanter beskriver hur det genomförs en kartläggning av alla nya elever vid skolan för att se vilka behov av anpassningar som finns och att rektorn deltar även i den dialogen.

Rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck i skolans undervisning

Av granskningen framgår att rektorn styr ett strategiskt jämställdhetsarbete som tar sin utgångspunkt i en analys av skillnader i betyg samt om förutsättningarna på skolan är lika mellan kvinnor och män. I intervju med elevhälsan och rektorn framgår att rektorn tittar på kvinnors kontra mäns resultat och gör en analys för att säkerställa att alla elever får rätt förutsättningar och att alla får samma möjlighet till stöd. Även elever beskriver i intervju att kvinnor och män får samma utrymme i undervisningen. Av informationsinhämtningen inför granskningen framgår att skolan har identifierat att män på skolan överlag har lite lägre betygspoäng än kvinnor, i synnerhet på skolans yrkesprogram och främst i teoretiska ämnen. Av intervjuer framgår att rektorn i det sammanhanget har initierat gemensam läsning för samtliga lärare ur ett genusperspektiv för att fånga upp hur de kan gå till väga för att bättre fånga upp män i undervisningen. Läsningen är nyligen avslutad men en slutsats som dragits är att män ofta kommer till skolan med sämre studieteknik och att det är en av sakerna som lärarna ska arbeta vidare med. I intervju med rektorn framkommer även att rektorn har ett

tänk kring nyttjande av lokaler utifrån ojämnr könsfördelning på programmen och blandar exempelvis hemklassrummens placering så att elever från olika program möts.

Vidare framgår av granskningen att jämställdhetsarbetet är medvetet och systematiskt där skolans likabehandlingsplan likväl som elevhälsans årshjul har en central roll i det förebyggande jämställdhetsarbetet men där rektorn även tittar på lärarnas förhållningssätt. Representanter för skolans elevhälsa beskriver att skolans likabehandlingsplan har en central del i jämställdhetsarbetet där skolan även har upprättat "lilla likabehandlingsplanen" som finns tryckt i alla klassrum för att bli mer tillgänglig för eleverna. Även elevhälsans årshjul har en central roll där representanterna regelbundet kommer ut i klassrummen och diskuterar värderingar och normer där även jämställdhet ingår. Lärare lyfter att "Grillska-andan" är central även i jämställdhetsarbetet. Elever berättar att de i undervisningen pratar om att kvinnor och män ska få lika stort utrymme exempelvis kopplat till samhället, samhällskunskap, idrott och ledarskap samt politisk filosofi. Rektorn beskriver även att ett jämställdhetsperspektiv finns med i elevernas projektarbete kring företagande i år 2. Bilden av ett systematiskt och strategiskt jämställdhetsarbete stöds även av resultaten från Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2022 där det inte framgår några stora avvikelser i svaren mellan elever på basis av kön.

Rektorn leder det pedagogiska arbetet på skolan

Av granskningen framgår att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet genom organiserade mötesformer där ämneslagsträffar leds av antingen rektorn själv eller av biträdande rektorer. Rektorn leder och organiserar arbetet där en mötesstruktur upprättats med ämneskonferenser, arbetslagmöten och arbetsplatsträffar. Lärare beskriver hur rektorn leder mötena som möjliggör ämnesöverskridande samarbete samtidigt som planeringstid tillgängliggörs. Vid mötena förmedlas även skolans gemensamma förhållningssätt avseende bland annat struktur och studiero i klassrummen.

Vidare framgår av granskningen att formerna för samverkan och kollegialt lärande till viss del legat nere under pandemin men att arbetet nu har startat och att rektorn möjliggör för kollegial samverkan men att det även är upp till lärarna själva att ta samverkansinitiativ. Skolans kollegiala samverkansformer består av arbetslag som träffas en gång i veckan samt ett rullande mötesschema över treveckorsintervall med ämneslagsmöten, arbetsplatsträffar och kompetensutveckling. Rektorn förklarar hur samverkan främst sker inom ramen för ämneslagen som träffas var tredje vecka och som leds av en ämnesansvarig där biträdande rektorer eller rektorn nästan alltid deltar. Ämneslagen gör en gemensam grovplanering och samverkan sker för att ta fram kursprov och kring program- och ämnesutveckling. Av inskickad dokumentation framgår även att

samverkan med personal från andra Grillska-skolor sker genom skolövergripande förstelärarkonferenser, två elevhälsokonferenser per år, en "Grillska-dag" för alla medarbetare i augusti samt sambedömningskonferenser. Av Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2022 framgår att skolans lärare svarar under snittet för riket för lärare vid samtliga medverkande skolor avseende samverkan av undervisning. Såväl lärarna som rektorn förklarar resultatet med att mycket legat nere under pandemin och hur arbetet nu åter har kommit igång. Lärarna beskriver hur de nu har möjlighet att för det kollegiala lärandet auskultera hos varandra. Graden av kollegial samverkan varierar dock mellan lärarna där vissa lärare beskriver hur de är ensamma i sina ämnen och vissa hur den stora arbetsbördan står i vägen. Andra lärare vid skolan beskriver hur de samplanerar och har ämnesöverskridande gemensamma projekt. Lärare beskriver att rektorn ger förutsättningar för samverkan och att det ryms inom planeringstiden men att det är upp till var lärare att själv ta initiativ och att inte alla lärare vill ha samma grad av samverkan. Rektorn beskriver avseende kollegialt lärande att hen styr genom att ge ämneslagen i uppgift att bestämma område som de vill fokusera på och att alla bland annat ska auskultera och bli auskulterade. Sedan är det upp till ämneslaget att organisera auskultationerna som följs upp av rektorn efter terminens slut. Rektorn beskriver även hur hen lyfter goda exempel från undervisningen vid arbetsplatsträffar för att skapa ett kollegialt lärande.

Granskningen visar även att skolans förhållningssätt är tydligt för alla på skolan samt att nya lärare alltid får en introduktion och mentor. Såväl lärare som elever beskriver hur skolans förhållningssätt är tydligt och lärare beskriver hur nya lärare snabbt kollegialt identifierar vilket förhållningssätt som gäller på skolan. Rektorn beskriver att nya lärare ges en introduktion hos huvudmannen som går igenom gemensamma grundtankar. Rektorn förklarar att eleverna har höga förväntningar på de som arbetar i skolan och personalen har höga förväntningar på eleverna. Lärare beskriver att inom "Grillska-andan" ingår att elever alltid är välkomna att be om hjälp och att eleverna ofta knackar på dörren till lärarnas arbetsrum vilket ibland kan vara jobbigt, men att det är prioriterat att hjälpa eleverna. Lärare beskriver även att skolledningen arbetar på samma sätt och oftast har dörren öppen och beskriver en "vi-känsla" på skolan. Rektorn säkerställer även att skolans pedagogiska arbete utgår från värdegrundsupdraget där det framgår att nya lärare introduceras till skolans värdegrund genom en introduktionsdag hos skolans huvudman där representanter vid skolans elevhälsa berättar om värdegrund och vision. Rektorn säkerställer även att obehöriga lärare introduceras i och med att nya lärare, såväl behöriga som obehöriga, får en mentor. Elevhälsans representant beskriver att ansvaret för introduktion ligger på skolledningen som även säkerställer introduktion till den gemensamma skolplattformen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan har en varierande undervisning med en variation av arbetssätt under långa lektionspass där lärarna med aktivt lärarstöd hjälper elever att komma igång med sitt arbete. Skolan har en tydlig strävan mot en gemensam lektionsstruktur där eleverna känner igen sig i strukturen men det varierar mellan lärare i vilken mån de gör gemensamma sammanfattande avslut. Skolan kartlägger behov på såväl grupp- som individnivå och anpassar undervisningen för att den enskilda eleven ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Vidare förekommer naturliga inslag i undervisningen där elevers självförtroende stärks och elever motiveras till att nå längre i sin kunskapsutveckling. Eleverna ges möjlighet att reflektera utan ett givet svar samt får reflektera över strategier för sitt egna lärande. Lärarna involverar regelbundet eleverna i planeringen och utvärderingen av undervisningen och elevernas synpunkter påverkar undervisningens utformning och genomförande.

Undervisningen är varierad och har en tydlig struktur

Av granskningen framgår att skolan har en varierande undervisning med en variation av arbetssätt under långa lektionspass där lärarna med aktivt lärarstöd hjälper elever att komma igång med sitt arbete. Elever beskriver i intervju undervisningen som varierad där flera olika undervisningsmetoder används exempelvis genomgångar, enskilt arbete, arbete i grupp och redovisningar. Skolans undervisning byggs upp utifrån långa lektionspass där de flesta, enligt eleverna, inleds med en genomgång om cirka 40 minuter följt av en variation av självständigt arbete eller gruppdiskussioner. Lektionerna sammanfattas därefter oftast på tavlan där till exempel grupper kan få redovisa vad de kommit fram till. Lärare beskriver hur de långa lektionspassen tvingar lärarna till kreativitet för att kunna få eleverna att bibehålla fokus och att lärarna därför måste variera

undervisningen i hög grad. Lärarna betonar att de långa passen är ett hjälpmedel då en elev som kanske inte uppskattar det moment som pågår för stunden då vet att ett nytt moment tar vid. Elever beskriver hur lärarna ger mycket stöd för att eleverna ska komma igång med uppgifter och förstå. De långa sammanhållna lektionerna möjliggör mer individuell hjälp samt att lektionerna kan varieras utifrån elevernas förmågor. Bilden stärks av resultatet från Skolenkäten som genomfördes våren 2022. Inom området stimulans ligger skolans snitt klart över snittet för riket för all delfrågor.

Av granskningen framgår vidare att skolan har en tydlig strävan mot en gemensam lektionsstruktur där eleverna känner igen sig i strukturen men där en del lärare slarvar med gemensamma sammanfattande avslut. För att skapa en stimulerande undervisning beskriver skolledningen i informationsinlämningen att skolan har gjort ett arbete kring lektionsdesign för att utveckla gemensamma arbetssätt. Skolan har även haft ett utvecklingsområde kring pedagogisk modell där metodutveckling för formativt arbetssätt och lärande relationer, språkutvecklande arbetssätt och verklighetsbaserat lärande ingått. Elevhälsans representanter beskriver hur lektionsstrukturen är gemensam på skolan sedan ett par år tillbaka då skolans förstelärare arbetade fram en gemensam struktur. Strukturen finns som en mall men diskuteras inte lika mycket idag. Lärare beskriver hur strukturen finns med inledning och variation men att det är lätt att slarva med avslutet men att det ska finnas ett gemensamt sammanfattande avslut. Lärare beskriver även hur det finns en tydlig strävan mot en gemensam struktur på skolan och representanter från elevhälsan förklarar även att lärare delar med sig av goda exempel på lektionsstruktur vid ämneslagsmöten. Lärarna beskriver även att längden på lektionspassen och de gemensamma rasterna är en del av strukturen. Skolans elever beskriver att lärarna ofta bygger bra lektionsuppgifter där "exit tickets" förekommer. Några elever beskriver dock att det förekommer att ett gemensamt avslut saknas och att de bara går när lektionen är slut medan andra säger att de alltid har återsamling med någon avstämning. Eleverna beskriver dock i det stora att lärarna har en liknande struktur även om det kan variera mellan ämnen. Eleverna beskriver vidare hur lärarna på lektionerna kopplar syftet med undervisningen till kunskapskraven. Även vid Skolinspektionen genomförda lektionsobservationer observeras hur kunskapskraven lyfts och att en genomgående tydlig struktur på lektionerna med en tydlig inledning och ett sammanfattande avslut finns. Ett exempel som observeras är bland annat hur en lärare efter en längre teoretisk genomgång låter eleverna arbeta med att praktiskt omsätta kunskaperna i laborationer. Den praktiska genomgången följs därefter av att eleverna får dokumentera sitt arbete innan läraren har en "exit ticket" där läraren efter att eleverna lagt undan dokumentationen ställer kontrollfrågor kopplat till laborationen för att säkerställa att eleverna har förstått.

Undervisningen är anpassad till elevgruppen och lärarna har överlag höga förväntningar

Granskningen visar att skolan kartlägger behov på såväl grupp- som individnivå och anpassar undervisningen för att den enskilda eleven ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Representanter för skolans elevhälsa berättar i intervju om hur skolan kartlägger varje enskild elev i samband med introduktionen. Kartläggningen tar ett par veckor där varje enskild elev har introduktionssamtal med skolans specialpedagog där behov av anpassningar för individen ringas in. Lärare och elever beskriver hur undervisningen anpassas där elever får tillgång till såväl enklare som svårare uppgifter beroende på behov och där skolan även ger stödtimmar till de som har behov av stöd. Bilden stärks av elever som i intervju säger att de får en trygghet av de stödtimmar och stödresurser skolan erbjuder.

Vidare visar granskningen att det förekommer naturliga inslag i undervisningen där elevers självförtroende stärks och elever motiveras till att nå längre i sin kunskapsutveckling. Elever på skolan berättar att lärare generellt har höga förväntningar på eleverna och stöttar eleverna i sin kunskapsutveckling. Elever beskriver hur lärare lägger ribban högt och där lärare alltid ger svåra uppgifter och ger sätt för eleverna att klara uppgifterna. Elever beskriver vidare att de arbetar med många inlämningsuppgifter där eleverna själva kan sätta nivån de vill arbeta på. Elever berättar att lärarna nästan alltid lägger ut extrauppgifter som erbjuder möjligheten att fördjupa sig efter intresse. Eleverna beskriver även en förlåtande miljö där lärarna alltid förmedlar att det är okej att fråga om man inte förstår och hur det aldrig är pinsamt att vända sig till lärarna med frågor. I intervju säger elever att i det fall de känner en oro och tvivlar på sin förmåga när en uppgift är svår så finns alltid lärarna där och ger stöd och stärker elevernas självförtroende. Representant för elevhälsan säger att lärarna även i de fall det är självvalt av eleven, utmanar eleverna att nå längre genom att elever får vara med och hjälpa andra elever i deras utveckling och hur detta hos många elever upplevs som en utmaning. Lärare berättar att skolans upplägg är att eleverna ska kunna arbeta utifrån sin nivå och fördjupa sig utifrån intresse. Lärare berättar vidare att det riktas höga förväntningar gentemot eleverna och som regelbundet återkopplas. Lärare beskriver hur elever som efterfrågar hjälp att nå längre erbjuds denna och att undervisningen generellt läggs på en nivå ovanför den nivå eleven ligger på för att motivera eleverna att nå längre. Av intervjuer framkommer dock att det förekommer att lärare på yrkesprogram stämmer av vilket betyg elever siktar på och anpassar undervisningen efter elevens målsättning och önskade nivå. Av intervju med elever framgår dock att eleverna ofta sätter låga mål som gör att eleverna inte behöver arbeta mer än nödvändigt. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta vikten av att lärarna strävar mot en

undervisning som planeras för att ge alla elever goda förutsättningar att utvecklas och utmanas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

Skolans elever reflekterar kring sitt eget lärande och får påverka undervisningens utformning

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. I intervju med elever framkommer att lärare skapar diskussion kring frågor där det inte finns något givet svar och där eleverna får reflektera vidare. Exempelvis beskriver eleverna sådana diskussioner i samhällsaktuella frågor såsom internationella relationer, Rysslands invasion av Ukraina samt företagande. Bilden stärks av resultatet från Skolenkäten som genomfördes våren 2022, där skolans elever upplever att de får praktisera kritiskt tänkande i högre grad än genomsnittet för elever vid samtliga medverkande gymnasieskolor. Lärare beskriver hur reflektion över det egna lärandet är ett regelbundet och ständigt förekommande inslag i undervisningen för eleverna och flera lärare betonar hur de arbetar med återkoppling till eleverna som en central del för elevernas reflektion vilket även elevhälsans representanter betonar i intervju. Elever berättar i intervju att lärarna uppmuntrar eleverna att reflektera kring metoder för lärande och att lärarna anpassar sig efter elevernas synpunkter. Lärare säger även i intervju att dokument upprättas digitalt på lärplattformen som eleverna kan ta del av där eleverna kan se vad de behöver träna mer på och på så vis kan eleverna äga sin egen utbildningsprocess. Lärare berättar om hur skolan arbetar med formativ återkoppling där eleven får möjlighet till reflektion. Ett exempel som observeras är hur en elev djupgående får reflektera kring sitt eget lärande i samband med avslut av ett arbetsområde. Eleverna beskriver vid intervju att de har fått genomföra utvärderingar av det slaget även tidigare.

Granskningen visar även att lärarna regelbundet involverar eleverna i planeringen och utvärderingen av undervisningen samt att elevernas synpunkter påverkar undervisningens utformning och genomförande. Elever berättar i intervju att lärarna i början av varje kurs involverar eleverna i planeringen och frågar hur eleverna ser på upplägget i kursen. Elever beskriver även hur lärare har varit lyhörda och flyttat examinationstillfällen på elevers inrådan när eleverna har haft jättemycket att göra under en avgränsad period. Lärare beskriver även hur variation i undervisningen är av stor vikt och att lärarna frågar eleverna vad de tycker är mest intressant och vill fördjupa sig i. Flera lärare betonar vikten av att involvera eleverna i planering och utvärdering. Lärarna berättar även om hur kursutvärderingar sker i samband med varje kurs där elevernas synpunkter påverkar utformningen av undervisningen inför kommande termin.

Utvärderingen kan till exempel kretsa kring vilken typ av genomgångar eleverna önskar, hur examinationsformen ska se ut eller om eleverna önskar att arbeta i grupp eller enskilt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolans samlade arbete för att skapa studiero tar sin utgångspunkt i undervisningens former samt gemensamma strukturer som ger avtryck i alla klassrum. Det förebyggande arbetet resulterar i att eleverna överlag har studiero och kan göra det som lektionen är avsedd för. Vidare kartlägger och analyserar skolledningen skolans trygghet genom trygghetsenkäter. Förhållningssättet på skolan är tydligt och skolan vidtar åtgärder i de fall riskfaktorer rörande trygghet identifieras.

Undervisningens utformning och gemensamma förhållningsätt skapar studiero

Av granskningen framgår att skolans samlade arbete för att skapa studiero tar sin utgångspunkt i undervisningens gemensamma strukturer som genomsyrar alla klassrum. Representeranter för skolans elevhälsa beskriver att skolan har en gemensam struktur i hela skolan där strategin är att gemensamma raster, hemklassrum och fasta placeringar i klassrummet ska bidra till studieron. Representeranterna beskriver att skolans långa lektionspass leder till att det blir mindre spring i klassrummen och att det är en medveten strategi samtidigt som konferensrum tillgängliggjorts för de elever som behöver extra lugn. Även skolans lärare beskriver att strukturen bidrar till studiero och att det även finns ett arbete med klassrumsregler där eleverna har mycket inflytande över utformningen av reglerna. Lärarna betonar vikten av att arbeta förebyggande och lyfter hur eleverna har fasta bordsplaceringar och att lärarna delar in eleverna i grupper i samband med grupparbeten. Eleverna beskriver i intervju att de oftast kan göra det som lektionen är avsatt för och det framgår att eleverna sällan upplever att det är högljutt samt att de gemensamma rasterna leder till mindre störande moment utanför

klassrummen. Elever beskriver vid intervjuer att de uppfattar att skolans lärare agerar på ungefär samma sätt för att upprätthålla studiero och att det uppfattas som självklart att en elev inte kan springa omkring och störa andra elever. Bilden stärks av resultatet från Skolenkäten som genomfördes våren 2022, där skolans elever upplever högre grad av studiero än den genomsnittliga upplevelsen för elever vid samtliga medverkande gymnasieskolor. Vid genomförda klassrumsobservationer framgår att skolans samlade arbete och gemensamma förhållningssätt får genomslag där eleverna kan göra det som lektionen är avsatt för. Rektorn beskriver även hur skolans arbete med förväntningar och relationsbyggande blir till en framgångsfaktor för att skapa studiero. Ett observerat exempel på effekten av relationsbyggandet mellan lärare och elev är då elev på en observerad lektion på förhand per telefon anmäler till läraren att eleven kommer komma sent till lektionen.

Skolan arbetar medvetet och systematiskt för att skapa trygghet

Granskningen visar att förhållningssättet på skolan är tydligt och att skolan vidtar åtgärder i de fall riskfaktorer rörande trygghet identifieras. I intervjuer med rektorn, elevhälsa och lärare framgår att det finns ett medvetet arbete på skolan med trygghet där utökade mentorstider samt relationsskapande och värdegrundsbyggande introduktionsdagar för alla elever bidrar till en trygg skolmiljö. Skolans elever beskriver vid intervju miljön som trygg och familjär där dörren alltid är öppen till såväl mentor, elevhälsa och rektorn i det fall de vill lyfta en fråga. Elevhälsans representanter beskriver hur de aktivt rör sig runt i skollokalerna för att skapa trygghet och rektorn lyfter värdet av elevernas introduktionsdagar för att sätta grupper och välkomna alla samt för att förmedla värdegrunden som gäller för skolan. Rektorn beskriver hur förhållningssätt kring hur personal och elever ska uppträda mot varandra förmedlas vid dagarna. Skolan arbetar även förebyggande med en likabehandlingsplan som skalats ned till den "lilla likabehandlingsplanen" som finns tryckt i alla klassrum för att göra dokumentet mer tillgängligt och tillämpningsbart för eleverna. Av granskningen framgår genomgående en bild av ett förhållningssätt som bygger på öppenhet, tillgänglighet och relationsbyggande där såväl elevhälsans representanter, lärare, elever och rektorn beskriver hur detta genomsyrar arbetet på skolan.

Vidare framgår av granskningen att skolledningen kartlägger och analyserar skolans trygghet genom trygghetsenkäter. I intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter framgår att skolans förebyggande arbete bygger på en analys utifrån bland annat trygghetsenkäter men även återkoppling från enskilda elever. Skolledningen har i sin kvalitetsanalys identifierat potentiella riskfaktorer för tryggheten såsom hur klassammansättningen för de program vars arbete utgår från skolans annex "labbet", där elevsammansättningen är mansdominerad, kan bidra till

att andra elever kan uppleva en otrygghet när de rör sig i de allmänna utrymmen som sammanlänkar skolans huvudbyggnad med annexet. Skolledningen har även identifierat en jargong mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram som även bekräftas av lärarna på skolan. Skolan har här vidtagit åtgärder och lyft frågan med elevgrupperna. Skolan har även vidtagit åtgärder i de fall enskilda elever upplevt otrygghet där rektorn och elever beskriver hur en enskild kvinnlig elev upplevde otrygghet i en mansdominerad klass vilket föranledde att elevhälsan kopplades in. En diskussion med den aktuella elevgruppen fördes och förändringar genomfördes i form av att ett grupprum som eleverna tidigare hade tillgång till på rasten stängdes. Elever berättar även hur skolan tidigare var öppen för utomstående men att skolan installerat elektroniska lås som gör att endast behöriga kommer in i skolbyggnaden.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn analyserar avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg men även eventuella avvikelser relaterat till kön eller enskilda program alternativt kurser. Rektorn för samtal utifrån avvikelseanalyser med betygssättande lärare och ger tydliga förklaringar till eventuella avvikelser över tid. Rektorn säkerställer att skolans lärare använder sig av olika metoder för att nå likvärdiga bedömningar där eleverna examineras genom en variation av examinationsformer. Rektorn ger även vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra betyg och sambedöma kollegialt. Lärare som är ensamma i sina ämnen saknar förutsättningar att samverka kring bedömning med ämneskollegor.

Rektorn analyserar avvikelser i betygssättning och för samtal med betygssättande lärare

Granskningen visar att rektorn analyserar avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg men även eventuella avvikelser i resultat relaterat till kön eller enskilda program alternativt kurser. I intervjuer med såväl rektorn, elevhälsans representanter och

lärare framgår att det är obligatoriskt för lärare att skriva avvikelserapporter om de sätter ett betyg som avviker mot resultatet som eleven har fått på nationella provet, både om betyget är högre eller lägre. Rektorn förklarar att avvikelser alltid lyfts och analyseras i ämneslagen till grund för rektorns vidare analys och antingen rektorn själv eller biträdande rektorer deltar oftast vid ämneslagsmöten. Av den inlämnade informationen inför granskningen framgår att rektorn har identifierat att det skiljer mellan kvinnors och mäns betyg där störst skillnad identifieras mellan de högre betygsstegen samt andelen underkända betyg. Av den inlämnade kvalitetsanalysen framgår även att rektorn gör en analys av avvikelser på de nationella ämnesproven och i intervju redogör rektorn för att även ämnen där det inte finns ett nationellt ämnesprov analyseras. Rektorn lyfter ett exempel på hur hen identifierade en enskild kurs där antalet underkända betyg statistiskt stod ut.

Vidare framgår av granskningen att rektorn utifrån avvikelseanalyser för samtal med betygssättande lärare och ger tydliga förklaringar till eventuella avvikelser över tid. Rektorn har exempelvis sett stora avvikelser i en kurs där 61,5 procent av eleverna har fått ett högre betyg än resultatet på det nationella provet. Rektorn beskriver i skolans inlämnade kvalitetsanalys hur en diskussion fördes med betygssättande lärare som har förklarat avvikelserna med att eleverna visat högre resultat än resultatet på det nationella provet vid löpande examinationer under hela terminen samt att även ytterligare examinationstillfällen fanns efter det nationella provet. Kring ovan refererad kurs där antalet underkända betyg stod ut berättar rektorn att samtal fördes med kursansvarig lärare. Efter samtalen med läraren identifierades i analysen att flera elever valde att inte delta på kursen för att enskilda delmoment var för svåra och inte mötte kunskapsnivån eleverna befann sig på.

Rektorn säkerställer viss samverkan kring bedömning men möjligheterna begränsas av lärlagens storlek

Granskningen visar att rektorn säkerställer att skolans lärare använder sig av olika metoder för att nå likvärdiga bedömningar där eleverna examineras genom en variation av examinationsformer. I intervju berättar lärare att de bedömer elevernas kunskaper på olika sätt och med olika examinationsformer som produktioner i såväl muntlig som skriftlig form, genom framställande av poddar, tvärgruppsredovisningar och seminariereform. Rektorn berättar även att en grov planering av examinationsformerna dokumenteras samt hur diskussion kring dessa sker mellan lärarna i ämneslagen som möjliggör för rektorn att följa upp de olika examinationsformerna. Lärare berättar att de på skolan även valt att genomföra nationella prov som är frivilliga då de ses som ett viktigt underlag för bedömningen.

Granskningen visar vidare att rektorn ger vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra betyg och sambedöma kollegialt. Lärarna uppger i intervju att sambedömning av nationella prov genomförs och att proven är avidentifierade. Lärare berättar att det är två olika lärare som bedömer proven och att en tredje lärare tas in i det fall bedömningen skiljer sig åt. Elevhälsans representanter beskriver forumen för sambedömning som goda och berättar även att det finns ämneskonferenser i svenska, matematik och engelska där lärarna har möjlighet att diskutera betygssättning med andra lärare. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att ämneslagen har fått direktiv om att sambedömning ska ske och att ämneskonferenser finns för detta ändamål. Rektorn berättar även att nytexaminerade och obehöriga lärare har stöd av en mentor i sina bedömningar. Av det inlämnade materialet framgår även att alla lärare har fått ta del av en föreläsning om formativ bedömning samt att all undervisande personal har genomgått Skolverkets utbildning av nya allmänna råden i betyg och prövning. Dock framgår av granskningen att lärare som upplever sig vara ensamma i sina ämnen saknar förutsättningar att samverka kring bedömning med ämneskollegor samt att samarbete kring sambedömning med andra skolor i hög utsträckning har varit pausad sedan pandemin. Lärare som beskriver att de är ensamma i sina ämnen uppger i intervju att sambedömning därför inte kan ske och förklarar att kvalitetssäkring av bedömning sker genom att lärare själva har fått utgå från läroböcker för kursen för att bilda sig en uppfattning om bedömningen. Lärare som upplever sig vara ensamma i sitt ämne berättar att de kan föra diskussioner med lärare på skolan som har andra ämnen, kring vissa enskilda moment såsom presentationer där de kan arbeta ämnesöverskridande. Lärarna vittnar dock om att sambedömning med andra skolor är svårt vilket är en bild som styrks av elevhälsans representanter som anger att det kanske sker i ett ämne. Representanterna berättar att lärarna tidigare har träffat lärare från andra skolor inom koncernen men att de är osäkra på om så sker idag. Rektorn berättar i intervju att skolledningen har fångat upp önskemål från lärarna att hitta sambedömning med lärare på huvudmannens andra skolor. Rektorn förklarar att det finns träffar för lärare inom el- och energiprogrammet mellan skolorna en gång per termin där de pratar om hur de undervisar och bedömer. Lärarna i engelska har under våren varit till Stockholm och träffat lärare från stiftelsens andra skolor för erfarenhetsutbyte kring bedömning av nationella prov. Rektorn berättar att de inte har fått igång samarbetet med andra skolor efter pandemin men att det planeras för att återupptas. Lärare uppger dock i intervju att det har gjorts försök på "Grillska-dagarna" att ha någon typ av ämneslag men att det inte har lyckats så bra. Det har startats upp gemensamma plattformar där lärare ska dela bland annat planeringar men detta glider, enligt lärare, ut i sanden. Bilden av att alla lärare inte får tillräckliga förutsättningar för samverkan kring bedömning och betygssättning styrks av

Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2022. Av denna framgår att skolans lärare svarar under snittet för riket för lärare vid samtliga medverkande skolor avseende frågan om i vilken utsträckning läraren samverkar med sina kollegor kring bedömning och betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärare förutsättningar och säkerställa att samverkan regelbundet sker i samtliga ämnen kring bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att rektorn ger vissa förutsättningar för samverkan kring bedömning där bland annat nationella prov sambedöms och där lärare ges möjlighet till samverkan kring bedömning inom ämneslag. Det finns ett begränsat samarbete mellan skolorna kring bedömning inom ramen för skolstiftelsen. Samverkansarbetet inom skolstiftelsen har dock stannat av under pandemin och har inte återupptagits. Av granskningen framgår att lärare som är ensamma i sina ämnen saknar möjligheter till samverkan kring bedömning med ämneskollegor och därför får begränsade möjligheter till att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger förutsättningar för skolans samtliga lärare att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning i syfte att verka för likvärdighet. För att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt samt samverka kring bedömningar vilket med fördel kan ske med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Skolinspektionen betonar att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Lärarnas diskussioner kring bedömning bör bland annat omfatta hur undervisningen planeras för att säkerställa ett bra betygsunderlag såväl formativt som summativt. Denna samverkan bör ha sin utgångspunkt i styrdokumentet för gymnasieskolan som anger syfte med undervisningen, för att sedan leda till en diskussion om betygskriterier för att främja en likvärdig bedömning. Rektorn behöver därför säkerställa att förutsättningar för samverkan finns och att lärarna regelbundet samverkar för att sätta likvärdiga betyg inom skolans alla ämnen. Skolinspektionen ser här att rektorn med fördel kan hörsamma de önskemål från lärarna som skolledningen har fångat upp om att hitta sambedömning med lärare på stiftelsens andra skolor.

Skolinspektionen ser att skolan med fördel kan ta hjälp av och involvera huvudmannen för att fördjupa samverkan med andra skolor inom skolstiftelsen och att detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Eva Lindgren.

Utredare Henrik Ohlsson Westin har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Anna Grimlund medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23 - 25 maj 2023. Besöket genomfördes av Henrik Ohlsson Westin och Anna Grimlund.

Grillska Gymnasiet Västerås är en gymnasieskola med Stadsmissionens Skolstiftelse som huvudman. Skolan har samhällsvetenskapligt program inriktning beteendevetenskap och media, estetiskt program, ekonomiprogram, teknikprogram samt el- och energiprogram. Skolan hade vid tidpunkten för besöket cirka 440 elever.